

เหรียญที่ระลึกประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

โดย ทศนีย์ หมู่เกลี้ยง

กาฬสินธุ์เป็นจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์จังหวัดหนึ่งของภาคอีสาน เป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์มาแต่โบราณกาล จากหลักฐานทางโบราณคดีบ่งบอกว่าเคยเป็นที่อยู่อาศัยของชนเผ่าละว้า มีความเจริญทางด้านอารยธรรมประมาณ 1,600 ปี และจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เริ่มตั้งเป็นเมืองในสมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2336 โดยท้าวโสมพะมิตรพร้อมไพร่พลได้อพยพหลบภัยมาจากดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงมาตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำป่าว เรียกว่า “บ้านแก่งสำโรง” แล้วได้นำเครื่องบรรณาการเข้าถวายสวามิภักดิ์ต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ต่อมาได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ยกฐานะบ้านแก่งสำโรงขึ้นเป็นเมือง และพระราชทานนามว่า **“เมืองกาฬสินธุ์”** คำว่า “กาฬ” แปลว่า “ดำ” คำว่า “สินธุ์” แปลว่า “น้ำ” กาฬสินธุ์จึงมีความหมายว่า **“น้ำดำ”** ดังนั้นเมืองกาฬสินธุ์จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **“เมืองน้ำดำ”** และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ท้าวโสมพะมิตรเป็น “พระยาชัยสุนทร” ครองเมืองกาฬสินธุ์เป็นคนแรก

จังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 519 กิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศตอนบนเป็นภูเขาตามแนวเทือกเขาภูพาน ตอนกลางเป็นเนินเขาสลับป่าโปร่ง สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มีอากาศร้อน และค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนจะมีฝนตกชุก กาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่เป็นต้นกำเนิดของเครื่องดนตรีพื้นบ้าน **โปงลาง** และเป็นแหล่งผลิต **ผ้าไหมแพรวา** ที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียง จนได้รับการกล่าวขานว่าเป็น **“ราชินีแห่งไหม”** ซึ่งทอโดยชาวผู้ไทยซึ่งเป็นชนเผ่าพื้นเมืองในกาฬสินธุ์ นอกจากนี้ยังมีถ้ำหินงอกหินย้อยที่สวยงามหลายแห่งในหลายพื้นที่ของจังหวัด รวมทั้งมีพิพิธภัณฑ์และศูนย์วิจัยไดโนเสาร์ที่สมบูรณ์แบบและใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้กาฬสินธุ์กลายเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจของจังหวัด ได้แก่ **เมืองฟ้าแดดสงยาง** เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ฟ้าแดดสงยาง หรือเรียกเพี้ยนไปเป็นฟ้าแดดสูงยาง บางแห่งเรียกว่า เมืองเสมา เนื่องจากมีแผนผังเมืองรูปร่างคล้ายโบเสมา ปัจจุบันเหลือแต่ซากอิฐปูนดิน มีคูเมืองสองชั้น เชื่อว่าเกิดจากการขยายตัวเมือง

และลักษณะเป็นท่อน้ำ ที่พอมองเห็น คือ พระธาตุยาคู ซึ่งเป็นเจดีย์ศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณกาล มีการขุดพบใบเสมาหินทรายที่แกะสลักลวดลายเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และพระพิมพ์ดินเผา อายุประมาณ 1,000-2,000 ปี รวมทั้งหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าเคยเป็นเมืองที่พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด และจากการค้นพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่างๆ มากมาย ทำให้เมืองฟ้าแดดสงยางเป็นที่สนใจของนักประวัติศาสตร์

และนักโบราณคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในระยะแรกๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว กาฬสินธุ์ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง **เขื่อนลำปาว** ก็เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งของกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นเขื่อนดินสร้างปิดกั้นลำน้ำปาวและห้วยยาง ที่บ้านหนองสองห้อง ตำบลลำปาว อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ทำให้เกิดอ่างเก็บน้ำแผ่ทางด้านเหนือเขื่อน สร้างขึ้นเพื่อบรรเทาอุทกภัยและเพื่อการเกษตร

โดยเฉพาะ ในบริเวณเขื่อนมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอยู่คือ **หาดดอกเกด** ซึ่งเปรียบเสมือนสวรรค์ชายหาดของคนอีสาน ในวันสุดสัปดาห์จะมีนักท่องเที่ยวทั้งใกล้และไกลเดินทางมาพักผ่อนหย่อนใจเป็นจำนวนมาก นับได้ว่าหาดดอกเกดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับแห่งหนึ่งของเมืองกาฬสินธุ์

นอกจากนี้กาฬสินธุ์ยังมีงานประเพณีท้องถิ่นที่น่าสนใจ ได้แก่ งานมหรกรรมโปงลาง เป็นงานที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปี และเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยชาวต่างประเทศต่างให้ความสนใจกับงานเทศกาลนี้ โดยงานจะจัดขึ้นปลายเดือนกุมภาพันธ์ ภายในงานจะประกอบด้วยขบวนแห่ของแต่ละอำเภอ และมีการตกแต่งขบวนเป็นรูปเครื่องดนตรีโปงลางขนาดยักษ์ ผู้ร่วมขบวนแห่จะแต่งกายในชุดพื้นเมือง จุดเน้นสำคัญของงานคือขบวนแห่ในพิธีเปิดงานที่มโหฬาร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สร้างขึ้นจากคำขวัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ว่า **“เมืองฟ้าแดดสงยาง โปงลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา ผาเสวยภูพาน มหาธารลำปาว ไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี”** นอกจากนั้นยังมีการแข่งขันสาวคิดไห และการจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองต่างๆ ที่เลื่องชื่อของจังหวัด โดยวัตถุประสงค์หลักของการจัดงานมหรกรรมโปงลางคือการมุ่งเผยแพร่งานศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักสืบไป

กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ได้จัดทำเหรียญที่ระลึกประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ขึ้น โดยนำรูปใบเสมาหลักฐานทางพุทธศาสนาที่ปรากฏที่เมืองฟ้าแดดสงยาง เมืองโบราณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดกาฬสินธุ์มาเป็นรูปด้านหน้าของเหรียญ และนำตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดรูปบึงใหญ่ตฤณชาติ และเมฆพยับฝน ซึ่งมีความหมายถึง ความชุ่มชื้น และความอุดมสมบูรณ์ของภูมิภาค ทิวเขาตรงแนวสุดขอบฟ้าคือแนวกันเขตแดนกับ

จังหวัดใกล้เคียง นำในบึงมีสีดำเพื่อให้ตรงกับชื่อจังหวัดกาฬสินธุ์ มาเป็นรูปด้านหลังของเหรียญ หากสนใจข้อมูลของเหรียญเพิ่มเติมสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ **สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน โทร. 0-2222 5864** หรือสามารถสั่งจองเหรียญดังกล่าวจากระบบ **e-catalog** ของกรมธนารักษ์ได้ที่ **www.treasury.go.th**

อ้างอิง

www.baanmaha.com/community/thread21856.html

www.images.thaiza.com

www.md.go.th/md7kk/travel_lampao.htm

www.kalasin.go.th

www.wikipedia.org

www.travel.sanook.com

www.live.kalasin.com

www.praewasilk.com

www.kanchanapisek.or.th